

[Avaleht](#) > ... > [Teie Õigused](#) > [Süüdistatavad \(kriminaalmenetlused\)](#) > Spain

Süüdistatavad (kriminaalmenetlused)

Sisu koostaja:

Hispaania

Hispaania

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse õigusrikkumises, mida menetletakse kohtus.

Hispaania põhiseaduses tunnustatakse inimväärikust, inimeste vääramatuid õigusi, isiksuse vaba arengut ning õigusnormide ja teiste isikute õiguste austamist.

Põhiseaduses on sätestatud inimeste põhiõigused ja -vabadused, mis tuginevad [inimõiguste ülddeklaratsioonile](#) ning inimõigusi käsitlevatele rahvusvahelistele lepingutele ja kokkulepetele, mille Hispaania on ratifitseerinud.

Hispaania põhiseaduses sisalduvaid üldiseid põhiõigusi on siseriiklikes õigusaktides edasi arendatud.

Uurimiselise isiku / süüdistatava õigused kriminaalmenetluses on konkreetselt sätestatud Hispaania kriminaalmenetluse seadustikus (*Ley de Enjuiciamiento Criminal*), milles:

1. kasutatakse terminit „uurimiselune isik“ (*investigado*), et osutada isikule, kes on uurimise all tema seose tõttu kuriteoga;
2. kasutatakse terminit „süüdistatav“ (*encausado*), et osutada üldiselt isikule, kellele õigusasutus esitab pärast juhtumi uurimise lõpuleviimist ametliku süüdistuse konkreetse kuriteo toimepanemises osalemises;
3. kasutatakse jätkuvalt hispaaniakeelseid termineid *acusado* [üldjuhul isik, kelle vastu on esitatud süüdistus suulisel menetluses] ja *procesado* [üldjuhul isik, kelle vastu on esitatud süüdistus konkreetset liiki kriminaalmenetluses], mida mõlemat võib tõlkida kui „süüdistatav“ ja kasutada menetluse asjakohastes etappides termini *encausado* sünonüümidenä.

Kui olete kuriteo ohvriks langenud, leiate üksikasjaliku teabe oma õiguste kohta [siit](#).

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Alustamine

Menetlus algatatakse, kui

- esitatakse kaebus pädevale asutusele (politsei, prokuratuur või valvekohus);
- kaebuse esitab mis tahes isik, olenemata sellest, kas ta on asjaomase kuriteo ohver või mitte;
- esitatakse avaldus politseile;
- eeluurimiskohtunik algatab menetluse omal algatusel.

Uurimisetapp

Kui algatatakse kriminaalmenetlus, algab kohtuliku eeluurimise etapp, milles võetakse meetmeid kohtumenetluseks valmistumiseks, uurides ja tõendades võimalike kuritegude toimepanemist, võttes seejuures arvesse kõiki asjaolusid, mis võivad mõjutada kuritegude liigitust ja toimepanijate süüd ning isikute ja nende rahaliste kohustuste kinnitamist.

Uurimise lõpp

Kohtuliku eeluurimise lõpuleviimisel võivad olla järgmised tulemused:

- menetluse lõpetamine ja sulgemine, kui puuduvad tõendid kuriteo toimepanemise kohta või kui kuriteo toimepanija pole teada;
- menetluse jätkamine, alustades niinimetatud vaheetappi, mille eesmärk on teha kindlaks, kas uurimine on lõpule viidud ja kas süüdistuse esitamine on asjakohane;
- kui vajaduse korral on esitatud asjakohane süüdistusakt ja kaitseväited, esitatakse pooltele kohtukutse.

Kohtumenetlus

Kohtumenetlus, mis on (mõne erandiga) avalik, toimub sellise kohtuniku või kohtu ees, kes ei viinud läbi uurimist, ning lõpeb kohtuotsusega, mis võib olla:

- kohtuotsus süüdistatava kahjuks;
- kohtuotsus süüdistatava kasuks.

Mõlemal juhul võib kumbki pool esitada kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse kõrgema astme kohtule.

Teabelehed

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiab teabelehtedelt. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Käesolevatel teabelehtedel esitatakse teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake allpool esitatud linkidel

[1 - Minu õigused uurimise ajal](#)

[2 - Minu õigused kohtumenetluse ajal](#)

[3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust](#)

Viimati uuendatud: 29/07/2025

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1 - Minu õigused uurimise ajal

Kas uurimist mõjutab see, et ma olen välisriigi kodanik?

Asjaolu, et uurimisel isik on välisriigi kodanik, ei mõjuta üldiselt kriminaaluurimist. Välisriigi kodanikel on samad õigused nagu uurimisel Hispaania kodanikel ning neil on ka teatavad erioigused, näiteks õigus saada tasuta abi tõlgilt, kui välisriigi kodanik ei mõista või ei räägi hispaania keelt või menetluse ametlikku keelt. Juhul kui välisriigi kodanik kriminaaluurimise raames kinni peetakse, on tal igal ajal õigus lasta teavitada oma riigi konsulaaresindust oma vabadusekaotusest ja kinnipidamiskohast ning õigus lasta oma riigi konsulaarasutustel end külastada, õigus nendega vestelda ja kirju vahetada.

Asjaolu, et uurimisel isik on välisriigi kodanik, võidakse võtta arvesse, kui otsustatakse tema konkreetse

olukorra (eelvangistus) üle kriminaalmenetluse käigus ning õigusi vähem piiravate muude meetmete võtmise üle, nagu passi äravõtmine või riigi territooriumilt lahkumise keeld.

Millised on uurimise etapid?

Kriminaaluurimise eesmärk on koguda tõendeid võimaliku kuriteo toimepanemise kohta ja teha kindlaks kuriteo väidetavad toimepanijad.

Eristada võib kahte etappi:

- *politsei*: politsei uurib teadaolevaid asjaolusid, mis võivad kujutada endast kuritegu. Selleks võtab politsei ühendust isikutega, kes on eeldatavasti teataval viisil sündmustes osalenud, otsib tõendusmaterjale, tunnistajaid jne;
- *kohus* (kohtueelne etapp): kui politsei leiab märke kuritegelikust tegevusest ja tuvastab väidetavalt vastutavad isikud, esitab ta raporti eeluurimiskohtunikule, kes algatab vastava kriminaalmenetluse ja teeb vajaduse korral asjakohased toimingud (uurimisaluste isikute ja tunnistajate küsitlemine, juhtumiga seotud dokumentide hankimine, valdustesse sisenemine ja läbiotsimine, ainete analüüs jne).

Kui kuriteo toimepanemise kohta ei leita tõendeid või kui kuriteo toimepanija ei ole teada, siis juhtum lõpetatakse ja suletakse.

Kui kuriteo toimepanemise kohta leitakse tõendeid, tehakse korraldused menetluse jätkamiseks, alustades nn vaheetappi, mille eesmärk on teha kindlaks, kas uurimine on lõpule viidud ja kas süüdistuse esitamine on asjakohane.

Kui vajaduse korral on esitatud asjakohane süüdistusakt ja kaitseväited, esitatakse pooltele kohtukutse.

Hispaania prokuratuuri (*Ministerio Fiscal*) tuleb hoida kriminaaluurimisega kursis ja prokuratuur võib nõuda, et eeluurimiskohtunik (*Juez de Instrucción*) teeks mis tahes uurimistoimingud, mida prokuratuur peab asjakohaseks. Kui prokuratuur leiab, et kuriteo toimepanemise või toimepanijate kohta pole piisavalt tõendeid, võib ta nõuda, et juhtumi menetlemine lõpetataks. Kui ta aga leiab, et isiku suhtes toime pandud kuriteo kohta on piisavalt tõendeid, esitab ta pärast uurimise lõppu vastava süüdistusakti.

Tõendite kogumise etapp / uurijate volitused

Kriminaalpolitsei (*Policía Judicial*) teeb vajalikud uurimistoimingud, et teha kindlaks, kas seadust on rikutud, koguda asjakohaseid tõendeid ja tuvastada kuriteo toimepanijad. Nende toimingute tegemist kontrollib eeluurimiskohtunik, kes peab igal juhul andma loa kõigi selliste uurimistoimingute tegemiseks, mis kujutavad endast põhiõiguste rikkumist (koju sisenemine ja kodu läbiotsimine, side pealtkuulamine jne). Hispaania prokuratuuri (*Ministerio Fiscal*) tuleb hoida kriminaaluurimisega kursis ja ta võib nõuda, et eeluurimiskohtunik teeks mis tahes uurimistoimingud, mida prokuratuur peab asjakohaseks.

Kahtlustatavana kinnipidamine

Üldjuhul ei tohi kinnipidamine kesta kauem, kui on tingimata vajalik juhtumi uurimiseks asjaolude väljaselgitamise eesmärgil, ja mitte mingil juhul kauem kui 72 tundi, mis on maksimaalne aeg, pärast mida tuleb kinnipeetav vabastada või kohtule üle anda.

Kinnipidamiseks võib korralduse anda politsei ning politseiametnikud peavad seda tegema õigusnormides sätestatud juhtudel. Selle korralduse võib anda ka Hispaania prokuratuur või eeluurimiskohtunik otse. Erandjuhtudel võivad kahtlustatava kinni pidada eraisikud, kes peavad kinnipeetava viivitamata üle andma kohtule.

Kinnipidamine peab toimuma viisil, mis kahjustab kinnipeetava isikut, mainet ja vara võimalikult vähe; isikud, kes annavad kinnipidamiskorralduse, ja isikud, kes vastutavad selle täitmise eest, peavad tagama, et kinnipeetava põhiseaduslikku õigust aule, eraelu puutumatusle ja isiklikule mainele austatakse nõuetekohaselt.

Pärast seda, kui politsei on juhtumit asjaolude väljaselgitamise eesmärgil uurinud, ületamata seadusega ette nähtud 72tunnist ajavahemikku, vabastatakse kinnipeetav või antakse ta üle kohtule.

Küsitlemine

Uurimisalust isikut teavitatakse tema õigustest ja tal palutakse anda ütlused uuritavate asjaolude kohta. Uurimisalune isik võib soovi korral vaikida ja jätta ütlused andmata või otsustada mis tahes esitatud küsimustele mitte vastata või anda teada, et ta annab ütlusi ainult kohtuniku ees.

Uurimisalune isik võib endale vabalt kaitsja määrata; kui ta seda ei tee, abistab teda ametlikult määratud kaitsja. Samuti on tal õigus enne ütluste andmist oma kaitsjaga privaatselt kohtuda.

Kui uurimisalune isik on välisriigi kodanik ja ta ei mõista või ei räägi hispaania keelt või menetluse ametlikku keelt, on kurt või kuulmiskahjustusega või kui tal on keeleprobleeme, on tal õigus saada tasuta abi tõlgilt.

Uurimisalusel isikul on õigus mitte anda ütlusi enda vastu.

Samuti võib uurimisalune isik kohe alguses tunnistada end süüdi kõigis kuritegudes või mõnes kuriteos, milles teda süüdistatakse. See ei hoiu ära uurimise jätkumist ega kohtumenetlust. Olenevalt karistuse ja kuriteo liigist võib aga toimuda kiirmenetlus. Neil juhtudel võib uurimisalust isikut esindav kaitsja jõuda Hispaania prokuratuuriga kokkuleppele, et süüdistus esitatakse, aga karistust vähendatakse.

Eelvangistus

Eelvangistuse võib määrata Hispaania prokuratuuri ja/või prokuratuuri mis tahes liikmete taotluse alusel üksnes juhul, kui eeluurimiskohtunik peab seda asjakohaseks.

Igal juhul peavad olema täidetud selle suhtes kehtivad õigusnõuded ja meetmel peab olema õigustatud eesmärk (ohvri kaitsmine ja/või põgenemise, õigusrikkumise kordumise või tõendite hävitamise või varjamise ohu kõrvaldamine).

Millised õigused on mul uurimise ajal?

Iga inimene, keda süüdistatakse karistatavas kuriteos, võib kasutada oma õigust kaitsjale, kes osaleb menetluses niipea, kui talle on süüdistatavast teada antud, ning seepärast antakse süüdistatavale arusaadavas ja kergesti mõistetavas keeles teavet järgmiste õiguste kohta.

1. Õigus saada teavet tegude kohta, milles teda süüdistatakse, ning oluliste muudatuste kohta uurimise esemes ja süüdistustes.
2. Õigus tutvuda menetlusdokumentidega aegsasti, et tagada kaitseõigus, ja igal juhul enne ütluste võtmist.
3. Õigus osaleda kriminaalmenetluses oma kaitseõiguse teostamiseks kooskõlas õigusnormidega.
4. Õigus määrata endale vabalt kaitsja (võttes arvesse Hispaania kriminaalmenetluse seaduses loetletud erandeid).
5. Õigus taotleda tasuta õigusabi ning teavet selle taotlemise korra ja tasuta õigusabi saamise tingimuste kohta.
6. Õigus tasuta kirjalikule ja suulisele tõlkele kooskõlas Hispaania kriminaalmenetluse seadusega.
7. Õigus soovi korral vaikida ja ütlusi mitte anda ning jätta mis tahes esitatud küsimustele vastamata.
8. Õigus mitte anda ütlusi enda vastu ja õigus ennast mitte süüstada.

Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida?

Iga uurimisalust isikut teavitatakse viivitamata kirjalikult ühemõttelises, kergesti mõistetavas ning talle arusaadavas keeles tegudest, mille toimepanemises teda süüdistatakse, ning tema õigustest, eelkõige õigusest saada tõlgilt tasuta abi, kui tegemist on välisriigi kodanikuga, kes ei mõista või ei räägi hispaania keelt või menetluse ametlikku keelt, kurdi või kuulmiskahjustusega isikuga või mis tahes muu isikuga, kellel on keeleprobleeme.

Uurimisetapis kujutab see õigus endast õigust kasutada sellise tõlgi abi, kes kasutab keelt, millest uurimisalune isik aru saab, kõigis menetlustes, milles isik peab osalema, kaasa arvatud küsitlemisel politseis või Hispaania prokuratuuris ja kõigil kohtuistungitel, ning õigust kasutada tõlki oma kaitsjaga toimuvates vestlustes, mis on otseselt seotud isiku hilisema küsitlemise või temalt ütluste võtmisega või mis on vajalikud apellatsioonkaebuse või muude menetluslike taotluste esitamiseks.

Kas mul on õigus saada teavet ja tutvuda toimikuga?

Üldiselt on teil õigus saada teavet tegude kohta, milles teid süüdistatakse, ning mis tahes oluliste muudatuste kohta uurimise esemes ja süüdistustes. Samuti on teil õigus tutvuda menetluskirjeldustega aegsasti, et tagada kaitseõigus, ja igal juhul enne ütluste võtmist, võttes arvesse õigusnormides kehtestatud erandeid.

Kui teid on kinni peetud, teavitatakse teid ka kinnipidamise põhjustest ja teie õigustest (eelkõige õigusest tutvuda menetluskirjeldustega nende osadega, mis on olulised kinnipidamise või vabadusekaotuse õiguspärasuse vaidlustamiseks).

Kas mul on õigus kaitsjale ja õigus teavitada kolmandat isikut oma olukorrast?

Teil on õigus endale vabalt kaitsja määrata (võttes arvesse Hispaania kriminaalmenetluse seaduses sätestatud erandeid) ja saada põhjendamatu viivitusega selle kaitsja abi. Kaitseõigus hõlmab õigusabi, mida annab kaitsja, kelle võite vabalt määrata, või kui te kaitsjat ise ei määrata, siis ametlikult määratud kaitsja, kellega võite privaatse suhelda ja kohtuda, sealhulgas enne oma ütluste andmist politseis, Hispaania prokuratuuris või kohtus (võttes arvesse seaduses sätestatud erandeid), ning kes on kohal kõigi teie ütluste andmise ajal, samuti tuvastamise, tunnistajatega vastastamise ja sündmuste rekonstrueerimise menetluste ajal.

Kui teid on kinni peetud, on teil igal ajal õigus lasta ilma põhjendamatu viivitusega teavitada oma pereliiget või muud enda valitud isikut oma vabadusekaotusest ja kinnipidamiskohast. Välisriigi kodanikel on õigus lasta eelmainitud asjaoludest teavitada oma riigi konsulaaresindust.

Samuti on teil õigus suhelda telefoni teel ilma põhjendamatu viivitusega teie valitud kolmanda isikuga; välisriigi kodanikel on õigus lasta end külastada oma riigi konsulaarasutustel, õigus nendega vestelda ja kirju vahetada.

Kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Teil on õigus saada tasuta õigusabi, kui olete Hispaania kodanik või välisriigi kodanik, kes elab seaduslikult Hispaanias, ja kui tõendate õigusnormides sätestatud tingimustel, et teil ei ole kohtuasja jaoks piisavalt vahendeid.

Õigus tasuta õigusabile hõlmab õigusnõustajate ja kaitsjate tasude sissenõudmisest loobumist juhul, kui nende osalemine on õigusnormide kohaselt kohustuslik, ja ka juhul, kui see pole kohustuslik, aga kohtunik või kohus nõuab nende osalemist sõnaselgelt, et tagada menetluses poolte võrdne kohtlemine. Kaitsja abi saab kinnipeetav või vahistatu, kes ei ole endale kaitsjat määranud, mis tahes politseitoimingu puhul, mis ei tulene käimasolevast kohtumenetlusest, või kui ta ilmub esimest korda kohtusse, sealhulgas kui ta teeb seda õigusabi kaudu. Soolise vägivalda, terrorismi ja inimkaubanduse ohvrite ning alaealiste või intellektipuude või psüühikahäirega inimeste puhul hõlmab tasuta õigusabi tasuta nõustamist ja juhendamist vahetult enne kaebuse esitamist.

v. Mida on oluline teada seoses järgmisega:

süütuse presumptsioon

Süütuse presumptsioon on kriminaalmenetluses iga uurimisel isiku või süüdistatava õigus sellele, et teda koheldaks süütuna, kuni teda pole lõpliku kohtuotsusega süüdi mõistetud.

Süütuse presumptsioonil on kaks aspekti: see on reeglilik isikute kohtlemisel ja reeglilik kohtuotsuse tegemisel. Kohtlemisega seotud reeglina tähendab see, et uurimisel isikut tuleb kohelda süütuna, kuni lõpliku kohtuotsusega süüdimõistmine pole tõendanud vastupidist. Kohtuotsuse tegemisega seotud reeglina mõjutab süütuse presumptsioon tõendite hindamist, sest kriminaalmenetluses peab kohtunik kõigepealt eeldama, et uurimisel isik on süütu, mis tähendab, et kui prokuratuur ei tõenda täielikult oma süüdistust uurimisel isiku vastu, muutub ajutiselt eeldatud süütus lõplikuks;

õigus vaikida ja õigus ennast mitte süüstada

Uurimisel isiku õigus vaikida ja õigus ennast mitte süüstada on põhiõigus, mida ta võib kasutada, ilma et sellega kaasneks talle mingeid negatiivseid tagajärgi.

Süüdistatava vaikimine ei saa prokuratuuri piisavate tõendite puudumise korral tõendeid asendada. See tähendab, et olenemata süüdistatava ütlustest peab prokuratuur tõendama, et kuriteo toimepanemise kohta on tõendeid. Kui tõendid on olemas, siis juhul, kui pärast prokuratuuri tõenditega tutvumist ei vasta süüdistatav küsimustele või ei anna piisavaid süüst vabastavaid selgitusi, võib tema vaikimist pidada süü kinnituseks. Seepärast on oluline, et süüdistatav oleks enne oma ütluste andmist teadlik prokuratuuri tõenditest.

Kui prokuratuuril pole süüdistatava vastu piisavalt tõendeid, ei tohi prokuratuur tema vaikimist puuduvate tõendite asemel tõendina kasutada;

tõendamiskohustus

Materiaalne tõendamiskohustus lasub täielikult prokuratuuril, mitte süüdistataval. Süütuse presumptsiooni tõttu on tõendamiskohustus prokuratuuril, kes vastutab üksi kuriteosüüdistuse aluseks olevate asjaolude tõendamise eest (see vastutus ei lasu kunagi süüdistataval). Samuti peab see tõendamisprotsess olema piisav, et tagada kohtule tõendid nii karistatava teo kui ka selle teo toimepanemises süüdistatava isiku kriminaalvastutuse kohta.

Millised on laste menetluslikud eritagatised?

Kui uurimisalune isik on alaealine, korraldab kohtuliku eeluurimise kriminaalmenetluse raames Hispaania alaealiste prokuratuur (*Fiscalía de Menores*) ja kohtumenetluse korraldab Hispaania alaealiste asjade kohus (*Juzgado de Menores*), kuna sellel kohtul on eripädevus, mis on reguleeritud 12. jaanuari 2000. aasta alusseadusega 5/2000 alaealiste kriminaalvastutuse kohta. Selles seaduses on sätestatud, et 14–18aastastel alaealistel on kriminaalvastutus, aga nende suhtes kohaldatakse eriomast õiguskorda. Seega kui alaealine peetakse kinni, antakse ta üle prokuratuuri alaealiste osakonnale (*Secciones de Menores de la Fiscalía*) ning vanema hooldus- või eestkostõigusega isikuid või tema *de facto* eestkostjat teavitatakse kinnipidamisest ja kinnipidamiskohast kohe, kui on tehtud kindlaks, et tegemist on alaealisega.

Kui alaealine on välisriigi kodanik, teavitatakse kinnipidamisest tema riigi konsulaati.

Millised on haavatavate kahtlustatavate menetluslikud eritagatised?

Haavatavate kahtlustatavate suhtes kehtivaid tagatisi ei ole praegu süsteemselt Hispaania õigusaktidesse lisatud ja ehkki need on ette nähtud kriminaalmenetluse seadustiku eelnõus, ei ole see seadustik veel jõustunud.

Seega on haavatavate kahtlustatavate menetluslikud eritagatised, nagu arusaadava ja kergesti mõistetava keele kasutamine kriminaalmenetluses, õigus tõlgi tasuta abile kurtide või kuulmiskahjustusega isikute, muude keeleprobleemidega isikute puhul jne, sätestatud Hispaania õigusaktides juhuslikul viisil.

Millised on seaduses sätestatud tähtajad uurimise ajal?

Eeluurimine toimub kuni 12 kuu jooksul alates juhtumi menetlemise algusest.

Kui enne selle ajavahemiku lõppu tehakse kindlaks, et uurimise lõpuleviimine pole võimalik, võib kohtunik omal algatusel või ühe poole taotluse alusel ning pärast pooltega konsulteerimist pikendada uurimist kuni kuue kuu pikkuste järjestikuste ajavahemike kaupa.

Need pikendused kehtestatakse määrusega, milles esitatakse põhjendatud selgitused tegurite kohta, mis takistasid uurimise lõpuleviimist tähtaja jooksul, ning konkreetsed vajalikud toimingud ja nende asjakohasus uurimise seisukohast. Vajaduse korral võidakse väljastada ka põhjendatud otsus pikendusest keeldumise kohta.

Milliseid ettevalmistusi tehakse kohtueelse menetluse ajal, kaasa arvatud eelvangistuse alternatiivid ja võimalus kinnipeetava üleviimiseks päritoluriiki (Euroopa järelevalvekorraldus)?

Konkreetselt Euroopa järelevalvekorraldus võimaldab kohtumenetlust ootaval kahtlustataval või süüdistataval vältida eelvangistust, kui selle asemel kohaldatakse ajutist vabastamist tema elukohariigis. Euroopa järelevalvekorraldus antakse välja, et tagada Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 18 sätestatud kodakondsuse alusel diskrimineerimise keelu põhimõtte järgimine, kuna see võimaldab kohelda võrdselt ELi kodanikke, keda kahtlustatakse kuriteo toimepanemises muus liikmesriigis kui nende elukohariiki, võttes seejuures arvesse nende konkreetset olukorda kohtumenetlust oodates.

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kus toimub kohtumenetlus?

Kohtumenetlus toimub pädevas kohtus, mis määratakse üldiselt kindlaks kuriteo raskuse ja selle toimepanemise kohta alusel. Kohtumenetlust juhtiv kohtunik ja uurimisetappi juhtinud kohtunik on erinevad, et tagada õigus õiglasele kohtumenetlusele.

Kas süüdistust saab muuta? Kui see on võimalik, siis millised on minu õigused saada selle kohta teavet?

Jah, pärast tõendite kogumist võib prokuratuur muuta nende tegude karistusõiguslikku liigitust, mille toimepanemises teid süüdistatakse, tingimusel et asjaolud jäävad samaks ja uusi fakte ei esitata, nii et kõik uue süüteo elemendid on algse süüteoga hõlmatud. Sellistel juhtudel võib kaitse taotleda kohtuistungi edasilükkamist, et esitada uued tõendid, tagamaks asjakohase kaitse.

Millised õigused on mul kohtuistungil ajal?

Teil on õigus saada teavet süüdistuse kohta, õigus kaitsele ja õigusabile, õigus enda kohta mitte ütlushi anda ja ennast mitte süüstada, õigus jätta mis tahes esitatud küsimustele vastamata ja õigus süütuse presumptsioonile. Samuti on teil õigus kohtumenetluse lõpus viimasena sõna saada.

Kas ma pean kohtus kohal olema? Millistel tingimustel võin ma jätta kohtusse ilmumata?

Hispaania õiguse kohaselt on süüdistatava kohalolek kohtumenetluse toimumiseks vajalik. See tuleneb õigusest tõhusale õiguskaitsele (hoides seega ära piisava kaitse puudumise) ja õigusest nõuetekohasele kohtumenetlusele (sealhulgas õigusest olla ära kuulatud).

Te peate kohtumenetluses osalema, et oma süütust kaitsta, aga kohtumenetlus võib toimuda ka ilma teie kohaolekuta, kui vaatamata seaduslikule kohtusse kutsumisele te ei ilmu kohale ja teil ei ole puudumiseks mõjuvat põhjust ning kui taotletav karistus ei ületa kaheaastast vangistust või muud liiki karistuse korral kuut aastat. Äkiline haigestumine oleks mõjuv põhjus puudumiseks ja sel juhul lükatakse kohtuistung edasi.

Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida?

Teil on õigus tasuta kirjalikule ja suulisele tõlkele. Teil on õigus kasutada tõlki, kui te ei räägi hispaania keelt või kohtumenetluse toimumise koha ametlikku keelt. Samuti on teil õigus lasta kirjalikult tõlkida selliseid dokumente, mis on olulised teie kaitseõiguse kasutamise tagamiseks.

Kas mul on õigus kaitsjale?

Jah, teil on õigus lasta end abistada kaitsjal, kelle võite ise vabalt määrata või kes määratakse teile ametlikult, kui te kaitsjat ise ei määra. Teil on õigus selle kaitsjaga privaatselt suhelda ja kohtuda. Üksnes väärtegade korral ei ole õigusabi vajalik.

Millistest muudest menetlusõigustest ma peaksin olema teadlik? (nt kahtlustatavate ilmumine kohtusse)

Peaksite olema teadlik, et teil on õigus kasutada mis tahes tõendeid, mida peate vajalikuks enda kaitsmiseks (tunnistajad, eksperdid, dokumentide ja salvestiste esitamine jne), tingimusel et kohtunik või kohus tunnistab

need vastuvõetavaks. Teil on õigus avalikule kohtuistungile, välja arvatud juhul, kui kohtunik või kohus otsustab kooskõlas õigusnormidega julgeoleku või avaliku korra huvides teisiti, et tagada asjaomaste poolte põhiõiguste piisav kaitse ning eelkõige ohvrite ja nende pereliikmete õigus eraelu puutumatusel. Kohtumenetluse alguses on teil ka õigus nõustuda kõigi või osa süüdistustega ning te võite jõuda prokuratuuriga kokkuleppele, millega kaasneb väiksem karistus.

Võimalikud karistused

Kohtumenetluse lõpus teeb kohtunik või kohus otsuse kõigi kohtumenetluses arutatud küsimuste kohta, mõistes süüdistatava süüdi või õigeks kõigis juhtumi raames arutatud kuritegudes. Kohtuotsus võidakse kohtumenetluse etapis teha ka suuliselt ja see tuleb seejärel hilisemas etapis kirjalikult esitada. Kui pärast kohtuotsuse avaldamist väljendavad pooled oma kavatsust jätta otsus edasi kaebamata, kuulutab kohus kohtuotsuse lõplikuks.

Kui teid mõistetakse kuriteos süüdi, võib kohtunik või kohus kohtuotsusega määrata karistuse, mis on kooskõlas selle konkreetse kuriteoga, minemata kaugemale kõige karmimast prokuratuuri taotletud karistusest.

■ Viimati uuendatud: 01/12/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust

Kas mul on õigus kohtuotsus edasi kaevata?

Jah, kriminaalasjades tehtud kohtuotsuseid on alati võimalik edasi kaevata. Kõigi kohtuotsuste peale võib apellatsioonimenetluse (*recurso de apelación*) kaudu esitada kõrgema astme kohtule apellatsioonkaebuse. Lisaks võib kõrgema astme kohtu otsuse apellatsioonkaebuse kohta edasi kaevata Hispaania kõrgeimasse kohtusse (*Tribunal Supremo*) kassatsioonkaebusega (*recurso de casación*) muudel alustel, olenevalt algsest menetlusest, mille tulemusel kohtuotsus tehti. Erandina saab vääртеomenetluses tehtud kohtuotsuseid edasi kaevata üksnes apellatsioonimenetluse kaudu [nende peale ei saa esitada kassatsioonkaebust].

Edasikaebamise tähtajad olenevad kasutatud menetlusest ja need arvutatakse alates kohtuotsuse teatavaks tegemise kuupäevast. Näiteks tava- ja lihtmenetluste ning vandekohtu ees toimuvate menetluste puhul on tähtaeg kümme päeva. Kiirmenetluste ja vääртеomenetluste puhul on tähtaeg viis päeva. Kassatsioonkaebuse esitamisest tuleb teatada viie päeva jooksul. Järgnev tähtaeg selle kaebuse esitamiseks on 15, 20 või 30 päeva olenevalt territooriumist, kus asub kohus, kes tegi vaidlustatud kohtuotsuse.

Milliseid muid õiguskaitsevahendeid ma võin kasutada?

Kui teid on süüdi mõistetud tagaseljaotsusega (juhtudel, kui selline kohtumenetlus on õiguslikult võimalik), on teil isegi pärast edasikaebamise tähtaja möödumist õigus see kohtuotsus edasi kaevata samadel alustel nagu apellatsioonkaebuse korral, kusjuures kümnapäevast tähtaega arvutatakse alates kuupäevast, mil te kohtuotsusest teada saite.

Isegi kui süüdimõiste kohtuotsus on lõplik, võite teatavatel juhtudel taotleda selle tühistamist ja uue kohtuotsuse tegemist lõpliku kohtuotsuse läbivaatamise korras (*recurso de revisión de sentencias firmes*) (näiteks kui süüdimõiste kohtuotsus põhines dokumendil või tunnistusel, mis hiljem tunnistati vääraks, või kui samas kuriteos on süüdi mõistetud kaks isikut, kellest vaid üks oleks saanud olla kuriteo toimepanija, või kui Euroopa Inimõiguste Kohus teeb süüdimõistetud isiku suhtes soodsa otsuse).

Igal juhul, kui kõik kõrgematesse kohtutesse edasikaebamise võimalused on ära kasutatud ja leiate, et mis tahes põhiõigusi on rikutud, võite kaevata otsuse edasi konstitutsioonikohtusse (*Tribunal Constitucional*), esitades põhiõiguste ja -vabaduste rikkumise kaebuse (*recurso de amparo*). Kui kõik riigisisemed õiguskaitsevahendid on ära kasutatud, võite pöörduda ka Euroopa Inimõiguste Kohtusse.

Millised on karistuse määramise tagajärjed?

Sõltuvalt toimepandud kuriteost võidakse määrata eri liiki karistusi: vabadusekaotuslikud karistused (nt vangistus või pidev jälgitavus), vabadusekaotuseta karistused (nt sõidukijuhtimise keeld või üldkasulik töö, alati teie nõusoleku alusel) ja trahvid (peate maksma teatava rahasumma). Kui tekkis kahju, võidakse teilt lisaks kuriteo eest määratud karistuse kandmisele nõuda ka kahjuhüvitise maksmist (kuriteost tulenev tsiviilvastutus, mille tõttu teilt võidakse samas kriminaalmenetluses nõuda kahju hüvitamist). Kui jätate trahvi maksmata, võidakse see karistus asendada vabadusekaotusliku karistuse või üldkasuliku tööga.

Karistusregister

Süüdimõistmine tähendab, et teie karistusandmed kajastatakse üksikasjalikult Hispaania karistusregistris (*Registro de Antecedentes Penales*). Karistusregistri andmete olemasolu võidakse arvesse võtta, see võib uue kuriteo toimepanemise korral teie karistust karmistada või takistada teid määratud karistust kandes hüvesid saamast (näiteks vangistusest tingimisi vabastamise võimaluse puudumine). Kui olete määratud karistuse ära kandnud ja möödunud on kindlaksmääratud aeg, kustutatakse need karistusandmed ja nendega ei kaasne teile enam negatiivseid tagajärgi. See aeg erineb olenevalt kuriteo liigist ja raskusest, ulatudes kuuest kuust väärtegade puhul kümne aastani kõige raskemate karistuste puhul.

Karistuse täideviimine, kinnipeetavate üleviimine, kriminaalhooldus ja alternatiivsed karistused

Kui kohtuotsus on muutunud lõplikuks, kuna edasikaebamise võimalused on ära kasutatud või kuna edasikaebamise tähtaeg on möödunud, ilma et kaebust oleks esitatud, tuleb kohtuotsus täitmisele pöörata, mis tähendab, et määratud karistused tuleb ära kanda. Kui karistust ei kanta vabatahtlikult, määrab kohtunik vajalikud meetmed selle täideviimiseks (näiteks annab politseile korralduse teid üles leida ja vangistamise eesmärgil vahistada või määrab teie vara arestimise trahvi maksmiseks).

Karistusest tingimisi vabastamine: kui karistus oli vabadusekaotuslik karistus (vangistus või pidev jälgitavus konkreetsetes kohas, näiteks teie kodus) ja puuduvad karistusandmed teie toime pandud sarnaste kuritegude kohta ning vangistuse kestus ei ületa konkreetset aega, tavaliselt kahte aastat, võib kohtunik otsustada määrata karistusest tingimisi vabastamise, mis tähendab, et te ei pea vanglasse minema, tingimusel et te ei pane kindlaksmääratud aja jooksul toime uut kuritegu. Kui panete selle aja jooksul toime uue kuriteo, võidakse nõuda, et te kannaksite ära karistuse, mille kandmisest teid varem tingimisi vabastati, ja ka uue kuriteo eest määratud karistuse. Kui te ei pane karistusest tingimisi vabastamise perioodil toime ühtegi kuritegu, käsitatakse teie algset karistust kantuna ja pärast teatava õigusnormides sätestatud aja möödumist võidakse teie karistusandmed kustutada.

Mõnikord võib kohtunik teie vabadusekaotuslikust karistusest tingimisi vabastamise suhtes kohaldada muid tingimusi, mida te peate täitma (näiteks uimastisõltlaste rehabilitatsioonikursustel osalemine või teatavate kohtade külastamise või teatavatele isikutele lähenemise keeld).

Alternatiivsed karistused: kui teile määratud karistus on vähem kui kolme kuu pikkune vangistus, võib kohtunik igal juhul asendada vangistuse muu, vähem koormava karistusega (rahatrahv, üldkasulik töö või jälgitavus 24 tundi päevas).

Kui olete välisriigi kodanik ning määratud karistus oli enam kui ühe ja kuni viie aasta pikkune vangistus, võib kohtunik määrata selle karistuse asendamise teie väljasaatmisega riigi territooriumilt koos kindlaksmääratud arvu aastate jooksul riiki sisenemise keeluga. Kui vangistuse pikkus on enam kui viis aastat, peate enne väljasaatmist kandma ära osa kohtuniku määratud karistusest ja seejärel võidakse teid välja saata.

Kinnipeetavate üleviimine: kui teile on määratud vangistus, on teil õigus kanda see teie perekonna eluaseme lähedal asuvas vanglas, välja arvatud juhul, kui kehtivad erandlikud põhjused. Samuti, kui olete Euroopa Liidu kodanik, võidakse teid üle viia teie riiki, et kannaksite karistuse seal. Kui olete kolmanda riigi kodanik, sõltub üleviimine sellest, kas see on võimalike rahvusvaheliste lepingute kohaselt lubatud.

Kriminaalhooldus: mõningate eriti raskete kuritegude toimepanemise korral võidakse lisaks kuriteo eest ette nähtud karistusele kohaldada süüdimõistetu suhtes kohtulikku järelevalvet, mis tähendab, et ta peab täitma kohtuniku ettenähtud nõudeid (üldjuhul pärast seda, kui süüdimõistetu pärast vangistuse kandmist vabastatakse). Nõuded on väga erinevad ja valitud nõue sõltub toimepandud kuriteo raskusest ja liigist (nt ravi

saamine või seksuaalhariduse programmis osalemine või teatavatele isikutele lähenemise ja nendega suhtlemise keeld). Selliste kohustuste täitmata jätmisega võib kaasneda muude meetmete kehtestamine ning raskete või korduvate rikkumiste korral võidakse teid süüdistada uues kuriteos, kuna te ei järginud kohtu kehtestatud nõudeid.

Kriminaalhooldus erineb vangistusest tingimisi vabastamisest, millele teil oleks õigus juhul, kui teile on määratud vangistus, olete juba kandnud osa sellest karistusest ja olete seni käitunud eeskujulikult. Sellistel juhtudel võidakse ülejäänud vangistus tingimisi kohaldamata jätta ja isik võidakse vabastada, nõudes, et ta järgib kõiki kohtuniku kehtestatud nõudeid.

■ Viimati uuendatud: 01/12/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.